

Miljøtilladelse

Assentorpvej 98, 4295 Stenlille

Husdyrbrugloven § 16 b

Dato for gyldighed 28. april 2022

Journalnummer 09.17.21-P19-1-22

SORØ
KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Afgørelsen.....	2
1.1 Gyldighed	2
2. Afgørelsens baggrund.....	4
3. Byggeri og anlæg.....	6
4. Landskabelige værdier	11
5. Naturpåvirkning.....	12
6. Nabopåvirkning.....	17
6.1 Lugt.....	17
6.2 Fluer og skadedyr	19
6.3 Støj og rystelser	19
6.4 Lys og støv.....	20
6.5 Transporter	21
7. Affald og ressourcer.....	23
7.1 Affald	23
7.2 Brugen af naturressourcer	23
8. Offentlighed og klagevejledning.....	24
8.1 Offentlighed	24
8.2 Klagevejledning	24
9. Bilag.....	26
9.1 Bilag 1 - Oversigt over vilkår.....	26

1. AFGØRELSEN

Ansøger ønsker en miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b til stutteri i eksisterende stalde samt nye læskure. Der ansøges samtidig om dispensation til etablering af ny møddingsplads til opbevaring af hestegødningen og til lovliggørelse af et eksisterende læskur. Husdyrbruget er beliggende på matr.nr. 1a, Assentorp By, Stenmagle.

Kommunens vurdering

På baggrund af det indsendte ansøgningsmateriale har kommunen vurderet, at udvidelsen ikke giver anledning til væsentligt øget miljøpåvirkning i henhold til de gældende regler^{1,2}.

Sorø Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b på Assentorpvvej 98, 4295 Stenlille til udvidelse af hestestutteri. Sorø Kommune meddeler samtidig dispensation til læskur 24 m fra naboskel samt etablering af møddingsplads 5 m fra naboskel. Dispensationerne meddeles efter husdyrbruglovens § 9. Kommunens vurderinger er nærmere beskrevet under de enkelte afsnit. Afgørelsen er betinget af følgende **vilkår**:

- Produktionsareal m.m. (*vilkår 3.1.1.*)
- Materiale- og farvevalg til rundbuetelte (*vilkår 4.1.1*)
- Materialer til opbygning og belægning på ridebanen (*vilkår 4.1.2 & 4.1.3*)
- Belysning ved ridebanen (*vilkår 4.1.4*)
- Forbud mod faste konstruktioner som tribuner/dommertårne ved ridebanen (*vilkår 4.1.5*)
- Udformning af evt. træhegn ved ridebanen (*vilkår 4.1.6*)
- Håndtering af overskudsjord ved udvidelse af ridebanen (*vilkår 4.1.7*)
- Opretholdelse af god staldhygiejne (*vilkår 6.1.1*)
- Støj (*vilkår 6.3.1 & 6.3.2*)

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne afgørelse.

1.1 GYLDIGHED

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at den er meddelt. Hvis afgørelsen kun delvist udnyttes inden fristens udløb, bortfalder den uudnyttede del.

Hvis tilladelsen kun delvist udnyttes, ændres forudsætningen for beregningerne i tilladelsen. Det kan derfor være nødvendigt, at der efterfølgende indsendes nye beregninger, der viser at produktionen lever op til lovens krav på tilladelsestidspunktet.

Tilladelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet. Det betyder, at hvis en tilladelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt³.

¹ Lov. nr. 1572 af 20. december 2006 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

² Lov. nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

³ jf. Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug § 55

2. AFGØRELSENS BAGGRUND

Sagsforløb og forudsætninger

Ejendommen har hidtil haft en tilladelse til 3 ponyer og 5 heste svarende til godt 3 dyreenheder.

Den 29. december 2021 er nærværende ansøgning indsendt. Ansøgningen skal behandles efter ændret lovgivning, hvor miljøtilladelsen gives til en vis størrelse af produktionsareal (og dermed ikke til et vist antal dyr).

Der ønskes en udvidelse af stuttedriften på ejendommen, og der er derfor ansøgt om produktion bestående af heste i eksisterende og nyrenoverede stalde samt nyetablerede læskure - i alt med et samlet produktionsareal på 515 m², hvoraf 86 m² er eksisterende produktionsareal. Derudover ansøges der om renovering og udvidelse af ejendommens eksisterende ridebane.

Produktionsarealet i staldene/læskurene og dyrevelfærdsreglerne er bestemmende for, hvor mange heste der kan være på ejendommen.

Nærværende miljøtilladelse er udarbejdet på baggrund af nedenstående materiale:

- Ansøgningen om miljøtilladelse, som er fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk. Der er tale om skema nr. 232349 - version 4, som er indsendt den 21. marts 2022.
- Miljøansøgning, version 1 inkl. bilag.

Ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion overstiger ikke 3.500 kg N/år, og husdyrbruget er ikke et IE-husdyrbrug. Ansøgningen er derfor omfattet af reglerne om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16b. Kommunen har på baggrund af det indsendte ansøgningsmateriale vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af omgivelserne, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering for projektet.

Læsevejledning

I de efterfølgende afsnit gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Under de enkelte afsnit vurderer kommunen, om ændringen kan holdes inden for lovens rammer. Når kommunen har fastsat vilkår, vil begrundelsen for vilkåret være beskrevet detaljeret i kommunens vurdering.

I det omfang ansøger har redegjort for ejendommens miljømæssige forhold vil det komme først i afsnittet.

I afgørelsen bruges begreberne stald og produktionsareal

- Stald - er hele bygningen
- Produktionsareal - er arealet, hvor dyrene befinder sig

Definitioner

Ansøger har indsendt ansøgningen gennem Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk, hvor alle beregninger er foretaget.

Tilladelsen gives efter:

- Lov. nr. 1572 af 20. december 2006 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer - i resten af teksten blot kaldet "husdyrbrugloven".
- Lov. nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse med senere ændringer - i resten af teksten blot kaldet "miljøbeskyttelsesloven".

- Bekendtgørelse nr. 2.225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug - i resten af teksten blot kaldet "**husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen**".

3. BYGGERI OG ANLÆG

Ansøgers beskrivelse og oplysninger

Der er ansøgt om etablering af læskure på samlet 279 m², der skal benyttes til at skabe læ for vind, regn og sol for udegående heste jf. hesteloven. Læskurene skal fordeles i foldene på ejendommen og "rundbueteltene" 1- 4 vil kunne flyttes rundt på foldene. Derudover er det planen at etablere bokse i stald 2 til hopper. Fire almindelige bokse af 3,5 m x 3,5 m samt fire folebokse 3,5 m x 7 m. Stalden vil blive anvendt ca. 2 måneder om året, da alle heste går i løsdrift. Boksene skal bruges ved folinger samt sygdom/skade hvor der er behov for at hesten holdes adskilt fra de øvrige heste.

I forbindelse med projektet er det ansøgt at etablere en møddingsplads. Møddingpladsen vil blive etableret med tre rum på ca. 25 m², som skal benyttes på skift i en turnus for at lade møddingen formolde i 6 måneder før den bliver kørt i markstak eller bliver afhentet af landmand. Alle tre rum vil blive overdækket med presenning for at begrænse ammoniak tab samt fluer.

I forbindelse med placering af møddingpladsen vil det være meget besværligt at placere den uden at skulle søge om dispensation jf. § 9 husdyrbrugloven, da man ikke uden problemer kan placere møddingpladsen jf. § 8 pkt. 7. de 30 m fra naboskel. Derfor er der ansøgt om dispensation til at placere møddingpladsen tættere på naboskel, med en afstand på 5 m til naboens skel i forlængelse af laden.

Fordele ved at give dispensation jf. husdyrbrugloven § 9

- Det er intentionen at skjule møddingpladsen bag ved staldbygningerne for ikke at naboerne i nummer 96 eller nummer 100 har kig til mødding. Ligeledes vil det også sikre en pæn ejendom ved tilkørsel til stutieriet.
- Mødding bør af praktiske årsager ikke ligge for langt væk fra Stald 1, så derfor søges den anlagt så tæt på som muligt.
- Der skal være god mulighed for at lufte ud i stalden, lægger man den helt op ad stald 1 forhindrer man brug af vinduer på nordside af stalden, hvilket begrænser mulighed for et godt staldklima.

- Naboskel mod øst ligger ud til marker og nærmest beboelse er mod vest i nummer 96 og nummer 100. Mødding bliver derfor flyttet så langt væk fra beboelse - vores egen såvel som naboers - som muligt ved den ønskede placering.
- Gårdsplads bagved staldbygningen er rent logistisk og støjmæssigt en vigtig plads
  - Til aflæsning og håndtering af wrap-baller
  - Til aflæsning af foder
  - Afhentning af mødding
  - Parkering af trailere etc.

Således er det vigtigt at der bliver skabt plads til lastbiler og traktorer til at vende, så dette kan foregå på bagsiden af stalden i så vidt det er muligt, da dette også vil bremse evt. støjgener ved transporter og håndtering for nærmeste beboelse.

Der søges desuden dispensation for læskur 2, da det er placeret nærmere jf. § 8 pkt. 7. de 30 m fra naboskel mod øst. Læskuret er støbt i jorden. Der søges dispensation, da naboskel mod øst ligger ud til marker og nærmest beboelse er mod vest i nummer 96 og nummer 100.

Endeligt er der ansøgt om at renovere og udvide ejendommens ridebane til en størrelse af 20 x 60 m (den nuværende er 20 x 40 m). Ridebanen skal være uden overdækning eller lys og med et hegn. Højden på hegnet vil være maksimalt 1,60 m. Heste opholder sig kun på ridebanen ved træning og alle efterladenskaber bliver fjernet fra banen med det samme.

Tabel 1 - Ejendommens produktionsareal

Staldafsnit	Produktion	Staldsystem	Ansøgt produktionsareal m ²
Stald	Heste	Dybstrøelse	86
Stald 2	Heste	Dybstrøelse	150
Læskur	Heste	Dybstrøelse	54
Læskur 2	Heste	Dybstrøelse	41
Læskur 3	Heste	Dybstrøelse	40
Rundbuetelt 1	Heste	Dybstrøelse	36
Rundbuetelt 2	Heste	Dybstrøelse	36
Rundbuetelt 3	Heste	Dybstrøelse	36
Rundbuetelt 4	Heste	Dybstrøelse	36
Total			515

Gødningen fra hesteholdet skal opbevares på nyetableret møddingsplads. I gennemsnit vil der være tre heste på boks hver dag i løbet af året, hvor de dog stadig er på fold i dagtimerne. Derfor vil estimatet være en del anderledes end de overstående.

3 heste (hingste) á 500-600 kg på boks vil afgive 5.13 tons per hest per år som minimum 8 timer på fold.

Tabel 2 - Ejendommens årlige gødningsproduktion

Staldsystem	Dyr	Vægtklasser	Dybstrøelse Ton pr. dyr	Dybstrøelse Ton pr år
Dybstrøelse fra heste	3 hingste	Fra 500-700 kg	5,13 * 2/3'	10,16
Dybstrøelse fra heste	7 hopper	Fra 300-500 kg	4,52 * 1/3'	10,44
Dybstrøelse fra heste	5 plage	Under 300 kg	2,97 * 1/3'	4,90
Dybstrøelse fra heste	5 føl	Under 300 kg	2,97 * 1/3'	4,90
Total mængde mødding ved dybstrøelse per år				30,40 ton/år
Fast gødning fra ton til m ³ (1,7 m ³ /ton * 30,4 ton)				51,68 m ³ /år

' Det estimeres at de tre boksheste afgiver 2/3 af deres mødding i boks og de 17 heste afgiver 1/3 del af deres mødding i løsdraft skure.

Kommunens vurdering

Der ansøges om tilladelse til opførelse af et antal læskure, en møddingsplads samt indretning af staldafsnit i eksisterende landbrugsbygning på ejendommen (stald 2). Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Ansøger oplyser, at læskurene skal fordeles i foldene på ejendommen og "rundbueteltene" 1- 4 vil være flytbare. Hvis rundbueteltene flyttes i foldene minimum en gang om året efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler (§ 9 stk. 1), vil de ikke være omfattet af krav om miljøtilladelse. Ansøger har ikke oplyst, hvor ofte rundbueteltene vil blive flyttet. Kommunen har derfor medtaget dem i vurderingen.

Kommunen har konstateret, at afstandskrav i henhold til husdyrbruglovens § 6 vedr. nabobeboelse, lokalplanlagte områder og by/sommerhusområder er overholdt. Kommunen har ligeledes konstateret, at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er overholdt på nær gældende afstandskrav på 30 meter fra naboskel til den projekterede møddingsplads samt for læskur 2. Afstanden fra den projekterede møddingsplads til naboskel bliver ca. 5 meter., mens afstanden fra læskur 2 til naboskel er 24 meter (se nedenstående kort).

Kommunen vurderer, at placeringen af møddingspladsen på østsiden af staldene er hensigtsmæssig, da nærmeste naboer alle ligger mod vest og nordvest. Ejendommens østlige skel, som møddingspladsen ikke kan overholde afstand til, er mod åbne marker i landzone. Der er mere end 1 km til nærmeste bolig mod øst. Det er på denne baggrund kommunens vurdering, at møddingspladsen kan placeres 5 meter fra skel, uden at det vil medføre gener eller ulemper for omgivelserne.

Læskur 2 er placeret 24 meter fra samme skel, som møddingspladsen søges placeret ved. Det vil sige skellet er ud mod åbne marker i landzonen. Læskuret er støbt fast, og der er også her mere end 1 km til nærmeste bolig mod øst. På denne baggrund vurderer kommunen, at læskuret kan beholde sin placering 24 meter fra skel, uden at det vil medføre gener eller ulemper for omgivelserne. Samtidig vurderes det, at det vil være u-proportionalt at kræve læskuret flyttet 6 meter mod vest for at overholde afstandskravet på 30 m til naboskel.

Sorø Kommune meddeler herved dispensation fra afstandskrav til etablering af møddingsplads og læskur 2. Dispensationen meddeles i henhold til husdyrbruglovens § 9 stk. 3 til placering af møddingspladsen som ansøgt 5 meter fra skel og læskur 2 som etableret 24 meter fra skel.

Figur 1 - Anlægstegning. Staldafsniit og læskure markeret med rød, møddingsplads markeret med blå og ridebane markeret med orange.

For husdyrbrug med en ammoniakemission under 750 kg NH₃-N pr. år (se tabel 3) er der ikke krav om anvendelse af valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission, hvorfor der ikke er foretaget nogen beregning heraf.

Tabel 3 - Ammoniakemission og effekt af eventuel miljøteknologi

Ammoniak fra produktionsareal og lagre	Areal m ²	Ammoniakemission	Reduktion, udegående dyr	Effekt, miljøteknologi	Faktisk ammoniakemission
Ansøgt drift					
Stald	86	49,0	-	-	49,0
Stald 2	150	85,5	-	-	85,5

Læskur	54	30,8	-	-	30,8
Læskur 2	41	23,4	-	-	23,4
Læskur 3	40	22,8	-	-	22,8
Rundbuetelt 1	36	20,5	-	-	20,5
Rundbuetelt 2	36	20,5	-	-	20,5
Rundbuetelt 3	36	20,5	-	-	20,5
Rundbuetelt 4	36	20,5	-	-	20,5
Møddingsplads	119	42,8	-	-	42,8
Sum		336,4			336,4

Kommunen vurderer, at opbevaringsanlæg til fast husdyrgødning vil leve op til de gældende regler, når det indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen. Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Det er ejers ansvar, at der er opbevaringskapacitet nok, og dette forhold bliver kontrolleret ved miljøtilsyn. Med den skitserede opbevaring i møddingsplads og evt. efterfølgende opbevaring i markstak, vurderes opbevaringskapaciteten på ejendommen at være tilstrækkelig.

Der stilles vilkår til produktionsarealets størrelse samt dyrearter, dyretyper og staldsystemer for at fastholde grundlaget for ammoniakberegningerne i ansøgningen.

Vilkår:

3.1.1 Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter, dyretyper og staldsystemer skal være i overensstemmelse med angivelserne i Tabel 1.

4. LANDSKABELIGE VÆRDIER

Kommunens vurdering

Anlægget ligger i et område, der er udpeget både som større uforstyrret landskab og større sammenhængende landskaber i Kommuneplan 2019. Åmosen danner udgangspunktet for det uforstyrrede landskab, hvor Åmosen er et stort sø- og mosebassin med søaflejringer af ler, silt og sand fra Senglaciertid, overlejret af organiske sedimenter fra Postglaciertid. Bassinet fremstår som et unikt arkiv for detaljerede studier af klima-, flora-, fauna- og kulturhistorie. De større sammenhængende landskaber rummer egnskarakteristiske og oplevelsesrige landskaber af betydelig kvalitet.

Ifølge kommuneplanens retningslinjer bør ny bebyggelse og nye tekniske anlæg som udgangspunkt undgås i de større sammenhængende landskaber med mindre, at de er erhvervsmæssigt nødvendige for jordbrugets drift. Større uforstyrrede landskaber skal så vidt muligt friholdes for store og/eller støjende anlæg, samt støjende aktiviteter såsom motorveje, motortrafikveje, støjende sportsanlæg, jernbaner, el- og telemaster, vindmøller og andre større anlæg i eller uden for områderne.

Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil være i strid med kommuneplanens retningslinjer vedrørende større uforstyrrede landskaber. Det vurderes endvidere, at etablering af møddingsplads samt opstilling af læskure på ejendommen er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af ejendommen som stutteri, samt at det ikke vil påvirke det udpegede landskab væsentligt, når nedenstående vilkår overholdes.

Der stilles således vilkår til udformningen af rundbueteltene for at sikre bevarelsen af de landskabelige værdier.

I forhold til ridebanen stilles ligeledes vilkår om håndtering af eventuel overskudsjord samt vilkår til udformningen af eventuelt hegn og belysning for at sikre bevarelsen af de landskabelige værdier. Der stilles desuden vilkår om kun at anvende rene materialer til opbygning af og belægning på ridebanen. Dette for at mindske risiko for udvaskning og afstrømning til grund- og overfladevand med miljøfremmede stoffer. Det betyder også, at der ikke uden foregående tilladelse må etableres toplag af andre materialer (fx gummigranulat, tekstilrester eller lign.)

Da ansøger ønsker toplag af gummigranulat på ridebanen, udarbejdes der sideløbende med denne miljøtilladelse en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 til dette. Denne tilladelse vil indeholde yderligere vilkår til ridebanens udformning og drift.

Vilkår:

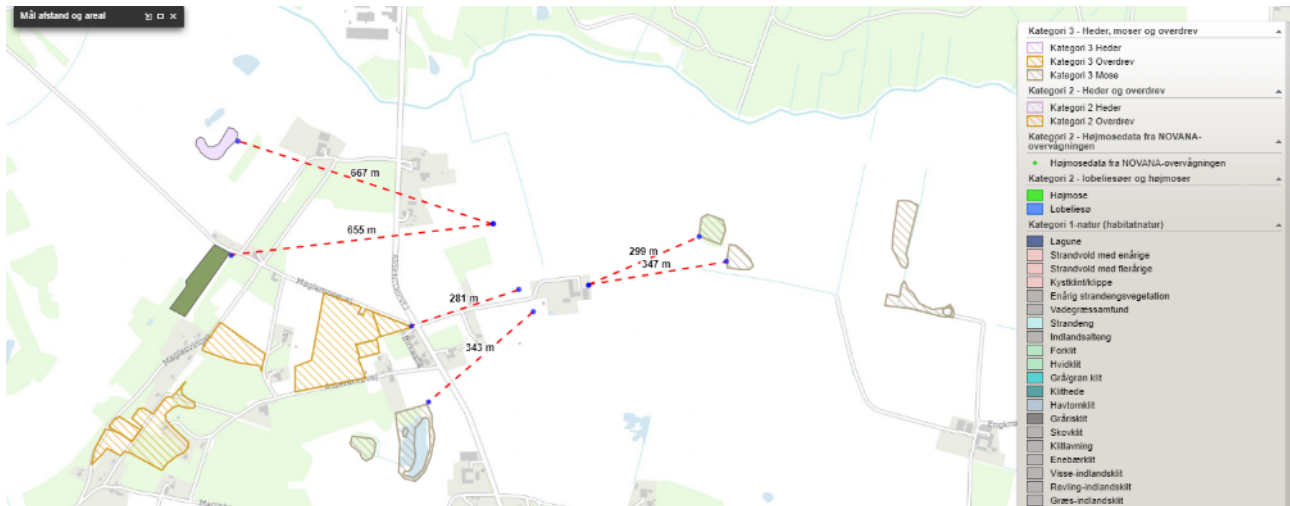
- 4.1.1 Til rundbueteltene skal der anvendes ikke-reflekterende materialer og farverne skal holdes i mørke jordfarver. Rundbueteltene skal desuden holdes ens i farver og materialer.
- 4.1.2 Der skal anvendes rene materialer til opbygning af ridebanen.
- 4.1.3 Der må ikke anvendes syntetiske materialer til belægning på ridebanen uden særskilt, foregående tilladelse.
- 4.1.4 Eventuel belysning af ridebanen ikke må være højere end 1 meter over banen og skal være skråt nedadrettet.
- 4.1.5 Der må ikke etableres faste konstruktioner, som eksempelvis dommertårne og/eller tribuner ved ridebanen.
- 4.1.6 Eventuelt træhegn omkring banen skal holdes i mørke jordfarver, hvis de bliver malet.
- 4.1.7 Overskudsjorden skal udjævnes på ejendommen i et jævnt lag på under 0,5 m.

5. NATURPÅVIRKNING

Ansøgers redegørelse

Der er ingen påvirkning af kategori 1 og 2 natur (særligt beskyttelsesværdige naturområder) fra produktionen. Da nærmeste kategoriseret natur ligger 298 m (kategori 2 - overdrev) fra det nærmeste produktionsanlæg, se kort med afstande. Ingen øvrige naturområder får en merbelastning. Produktionen forventes ikke at påvirke beskyttede arter efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver. Det skyldes, at der ikke fjernes eller ødelægges yngle- eller rasteområder i forbindelse med det ansøgte.

Kommunes vurdering

Kommunen skal vurdere, om der er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder. Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod tilstandsændringer, mens husdyrbruglovens § 7 fastsætter en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper opdelt i tre kategorier med forskellige beskyttelsesniveauer.

Kategori 1-natur: Arealer beliggende indenfor de internationalt beskyttede Natura 2000-områder og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, der er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

Kategori 2-natur: Højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha beliggende udenfor de internationalt beskyttede Natura 2000-områder.

Kategori 3-natur: Øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.

Kommunen skal desuden vurdere hvorvidt, der kan ske påvirkning af yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, der er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakaf-sætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Vurderingerne bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning i Miljøstyrelsens an-søgningssystem samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Kategori 1- og 2-natur

Nærmeste Natura 2000 områder er Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å (EF-habitatområde 137), der ligger omkring 700 m vest for driftsbygningerne.

Naturpunkt 1 & 2

Et rigkær og en tidvis våd eng beliggende inden for Natura 2000-område 137, og da naturtyperne rigkær (7230) og tidvis våd eng (64010) er på udpegningsgrundlaget for området, dermed kategori 1 arealer.

Efter udvidelsen tilføres arealerne 0,0 kg N/ha per år fra stalde og lager, hvilket ikke overskrider den gennem husdyrgodkendelsesbekendtgørelse § 26 tilladte totalbelastning med kvælstof for kategori 1 naturarealer. Da totalbelastningen samlet set er 0,0 kg, er det ikke fundet relevant at vurdere på den kumulative effekt fra eventuelt nærliggende husdyrbrug.

Naturpunkt 3

I nærheden af ejendommen er der desuden registreret kategori 2 naturområde. Nærmeste overdrev omfattet af kategori 2 (altså overdrev større end 2,5 ha lokaliseret uden for Natura 2000 område) er beliggende ca. 400 m vest for ejendommen.

Efter udvidelsen tilføres arealet 0,1 kg N/ha per år fra stalde og lager, hvilket ikke overskrider den gennem husdyrgodkendelsesbekendtgørelse § 27 tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha/år for kategori 2 naturområder.

Kommunen vurderer, at udvidelsen ikke har en negativ effekt på Natura 2000, eller vil forhindre områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus. Tilsvarende vurderer kommunen, at udvidelsen ikke har en negativ effekt på kategori 2-natur.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere moser, enge og vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 2). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år. For naturområder, hvor merdepositionen er beregnet til mere end 1,0 kg N/ha/år, kan kommunen efter en konkret vurdering af naturområdet, tillade en højere deposition.

Naturpunkt 4 & 5:

To moseområder, der er omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3. Arealerne ligger udenfor områder udpeget som naturområder og økologiske forbindelser i Kommuneplan 2019. Tålegrænsen for moser ligger i intervallet 15 - 25 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Ved udvidelsen tilføres moseområderne 0,1 N/ha per år fra stalde og lager.

Da merbelastning med ammoniak på arealerne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, kan kommunen ikke stille krav til ammoniakbelastningen af arealerne.

Kommunen vurderer samlet for kategori 3-natur, at ammoniakbelastningen fra husdyrbruget ikke har en negativ effekt for de berørte arealer (naturpunkt 2 og 3).

§ 3 natur

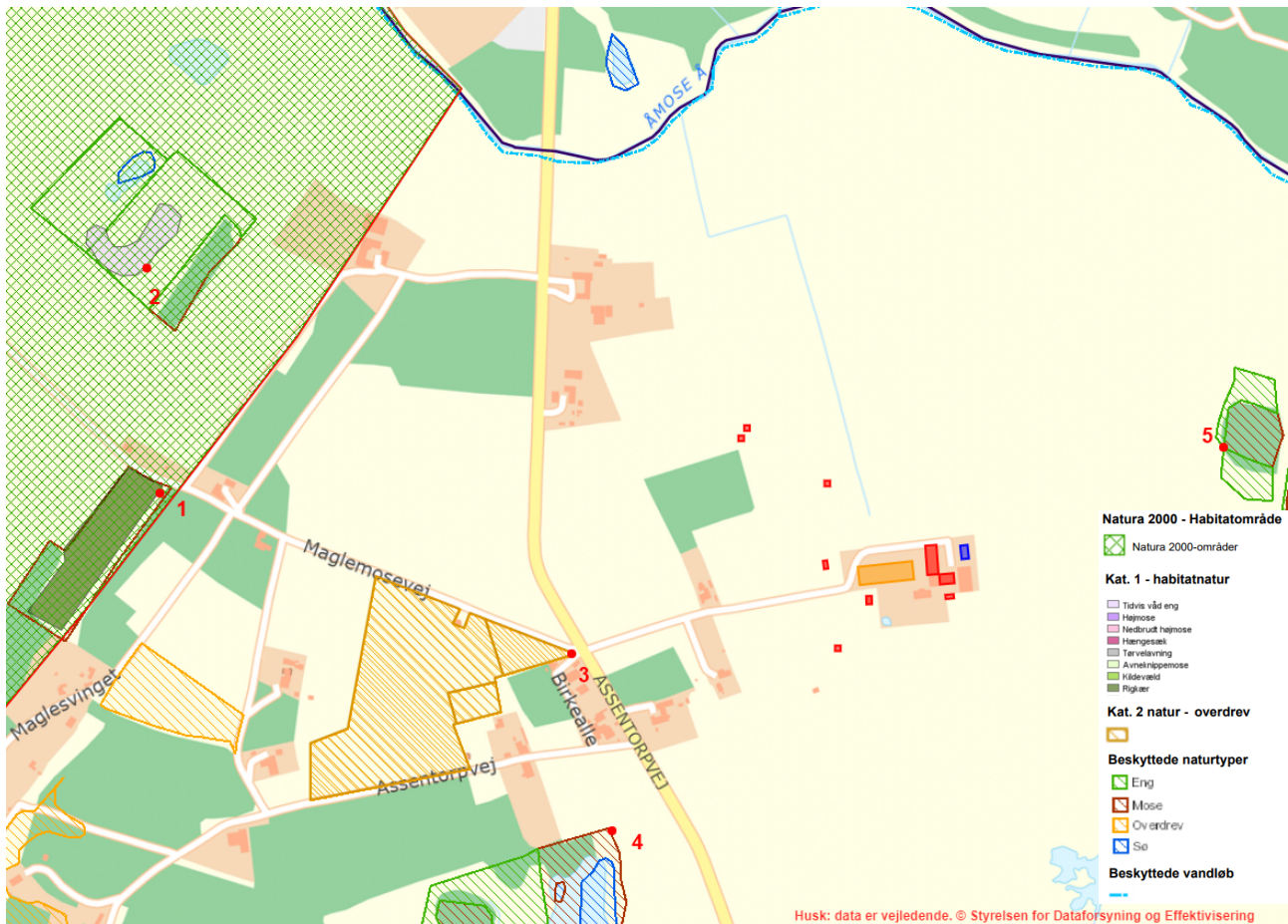
I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere søer og enge beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 2).

Resultater en udvidelse, ændring eller etablering af en produktion i en merbelastning på over 1 kg kvælstof til et naturområde, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, skal kommunen vurdere, om denne merbelastning vil føre til en ændring af naturområdets tilstand.

De nærmeste registrerede naturområder ligger i tilknytning til moseområderne i naturpunkt 4 og 5. De tilføres derfor ikke ammoniak i mængder, der overskrider den accepterede merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for naturområderne.

Figur 2 - Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-5 (rød prik).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Der er i forbindelse med sagsbehandlingen søgt på "Naturdata" efter bilag IV arter og rødlistearter i en afstand af mere end 500 meter omkring husdyrbrugets anlæg. Der er registreret fem observationer af rødlistearter i en afstand af 500 meter fra husdyrbrugets anlæg. Nærmeste rødlistearter findes i de beskyttede naturtyper ved naturpunkt 3 samt langs Åmose Å. Kommunen vurderer, at udvidelsen ikke har en negativ effekt på rødlistearterne. Der er ikke fundet registreringer af bilag IV arter, og vurderes ikke at være sandsynlighed for væsentlige forekomster af bilag IV arter i de landbrugsprægede omgivelser. Arter omfattet af bilag IV kan dog have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Flere arter af *Flagermus* findes udbredte i det meste af kommunen, ofte tilknyttet gammel skov (kategori 3 natur). Arterne vurderes dog generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Eremit *Osmoderma eramita* findes i Natura 2000 området nr. 160, Nordlige del af Sorø Sønderoskov (EF-habitatområde nr. 141), hvor den er det væsentligste udpegningsgrundlag. Arten er knyttet til gamle løvtræer med smuldfyldte hulheder, typisk i gammel skov (kategori 3 natur). Arten vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Hasselmus *Muscardinus avellanarius* findes i dele af kommunens sydvestlige hjørne, hvor den især er knyttet til tæt skov under 10 m højde med stor artsdiversitet af træer og buske og mange brombærbuske, tjørne- og rønnebærtræer. Arten vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Odder *Lutra lutra* forekommer i kommunen i en tynd bestand tilknyttet Åmose Å systemet, hvor den indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område nr. 156, Store Åmose, Skarre Sø og Bregninge Å (EF-habitatområde H137). Arten lever overvejende i beskyttede vandløb og tilknyttede moser, søer, skov mv. Den vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løvfro *Hyla arborea*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Strandtudse *Bufo calamita* forekommer i grusgravsområder omkring Lyng Huse/ Stokkehuse/ Bromme. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen konkluderer på baggrund af ovenstående, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Samlet konklusion

Kommunen har i de foregående afsnit konstateret, at beskyttelsesniveauerne i husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven er overholdt. Endvidere har kommunen vurderet, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter, har en væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-områder eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter⁴. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne.

⁴ Jf. §§ 6, 7 og 10 i Bekendtgørelse nr. 1.595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

6. NABOPÅVIRKNING

6.1 LUGT

Ansøgers redegørelse

Ansøger har igennem Miljøstyrelsens ansøgningssystem beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldafsnittene til forskellige områdetyper, se tabellen nedenfor.

Tabel 4 - Lugtgeneberegning med målte afstande til den nærmeste beboelse, samlet bebyggelse og byzone, samt beregnede geneafstande.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Enkelt bolig - Assentorvej 100	0*	217
Samlet bebyggelse i landzone - Maglebjergvej 11	24,8	1.003
Byzone - Stenmagle (Erhvervsområde)	31,2	1.533

* Geneafstanden fra modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldafsnittene. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Møddingplads bliver placeret så langt væk fra naboer som muligt, denne vurderes at være den største lugtgene i forhold til hestehold. Da alle dyr som udgangspunkt er ude-gående, vil staldene generere meget få lugtgener. Der vil over et år gennemsnitligt være aktivitet i ca. tre heste bokse, ved sygdom eller skader hvor dette kæver en boks. Daglig rengøring af stalde sikre at de holdes tørre samt lugtgener minimeres.

Det vurderes at alle lugtgenegrænser er overholdt ift. afstand til nærmeste beboelse.

Kommunens vurdering

I ansøgers redegørelse ses de målte afstande til de nærmeste områder indenfor hver områdetype, der i korte træk er skitseret herunder.

- Enkelt bolig - Beboelse på ejendomme uden landbrugspligt efter landbrugslovens regler.
- Samlet bebyggelse - Indenfor en afstand af 200 meter fra en beboelse, ligger mere end 6 andre beboelser. Alle beboelser uden landbrugspligt.
- Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende har samme beskyttelsesniveau for lugt som samlet bebyggelse
- Byzone eller sommerhusområde - Områdestatus ifølge planloven.

Lugtgeneafstandene er beregnet for alle eksisterende og nye staldafsnit. Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldafsnit til en nabo/områdegrense, hvor genekriteriet skal overholdes. Hvis der er flere lugtkilder (flere staldafsnit) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere staldafsnit med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste naboer ses på kortet nedenfor.

Figur 3 - Nærmeste naboer til husdyrbruget uden landbrugspligt.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugt-geneafstande til de forskellige typer af beboelser i området. Geneafstanden til nærmeste naboer i landzonen er af modellen beregnet til 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldafsnittene. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes. Da vil naboer i stedet beskyttes mod lugt ved husdyrbruglovens afstandskrav om 50 m fra stalde til nabobeboelse. Hvilket også er overholdt (se eventuelt yderligere i kommunens vurdering i afsnit 3 om Byggeri og Anlæg).

Lugt fra stalde vil altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne. De vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne", hvorfor kommunen har stillet vilkår, om generel renholdelse af stald- og foderarealer.

Vilkår:

6.1.1 Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at produktionsareal samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, og at fodringssystemer holdes rene.

6.2 FLUER OG SKADEDYR

Ansøgers redegørelse

Forebyggelse af flueplage afhænger af en god gødningshåndtering som denne ansøgning ligger op til at forbedre, vores staldhygiejne er god, og da der dagligt muges ud og fodertrug rengøres vurderes denne til at være tilstrækkelig.

Foder opbevares adskilt fra stald i lukket rum i lukkede fodertønder. Foder leveres og står på paller i samme rum indtil disse hældes over i fodertønderne. Med daglig fejning fjernes foderspild løbende

Derudover holdes i videst muligt omfang ryddeligt og renholdt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr og skabe uhygiejniske forhold

Døde dyr afhentes af DAKA og normalt indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis ikke det er op til weekend eller helligdag. Afhentningstidspunktet vil som regel være inden for en normal arbejdsdag.

Der er jævnligt kontrol af kommunens rottebekæmpelse, opstillede rottefælder samt 5 stald katte der tager rotter og mus, vores hunde tager indimellem mosegrise.

Kommunens vurdering

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mus m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige situationer.

Det er husdyrbrugets almindelige pligt at holde stalde, lagre og andre anlæg rottesikrede så vidt det er muligt. Derudover at der i videst muligt omfang holdes ryddeligt og renholdt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr og skabe uhygiejniske forhold. Eventuel forekomst af rotter skal anmeldes til kommunen, der derefter anviser bekæmpelse.

Kommunen vurderer, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende, og at husdyrbruget kan drives uden at skabe uhygiejniske forhold eller unødige nabogener.

6.3 STØJ OG RYSTELSER

Ansøgers redegørelse

Støj fra staldanlægget vil kunne forekomme fra den daglige pasning af dyrene samt interne og eksterne transportere til og fra ejendommen. Der vurderes imidlertid at være begrænsede støjgener fra dyreholdet, da der er god afstand til naboerne, samt meget lidt lyd fra heste generelt. Der vil forekomme støj fra kørsel med maskiner i forbindelse med afhentning og udbringning af husdyrgødning samt ud-fodring på folde.

Der er en daglig drift med maskiner til fodring og daglig vedligehold fra kl. 7-18 samt aften ud-fodring kl. 19 - 20

Der er ingen lavfrekvent støj fra husdyrbruget, og driften i anlægget bidrager ikke til rystelser.

Generelt forventes støjen fra anlægget at være mindre end miljøstyrelsens angivelser (55 dag/ 45 aften / 40 nat db(A)).

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støjgener fra husdyrbrugets bygningsparcel, ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter. Tilsvarende vurderer kommunen, at husdyrbrugets forskellige anlæg og maskiner på bygningsparcellen ikke giver anledning til rystelser eller lavfrekvent støj for omboende. Der er stillet vilkår om maksimal støjbelastning, for at sikre omboende mod unødige støjgener.

Vilkår:

6.3.1 Støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden, må på intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Maksværdi (LpAmax)	22-07	-	55

Støjvilkår omfatter al støj fra virksomheden - det vil sige også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder derfor al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsbedriften på ejendommens bygningsparcel, og ikke støj fra for eksempel markdriften.

6.3.2 Såfremt kommunen bestemmer, at overholdelse af grænseværdierne for støj skal dokumenteres, skal målinger/beregninger udføres efter gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger⁵. Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/-institut, der er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

6.4 LYS OG STØV

Ansøgers redegørelse

Udendørsbelysningen består af lamper på husmure. Der er kun lys i staldene i forbindelse med arbejde i staldene og i forbindelse med udfodring i vinterhalvåret. Staldene er aldrig oplyst om natten.

Der er intet lys ved bygninger, som vurderes at kunne være til gene for omkringboende eller trafikanter.

Levende hegn plantet i 2019 mellem naboer og stalde vil også med tiden bremse støv, støj og lys til naboer.

Udvidelsen af hesteholdet vurderes ikke at give anledning til væsentlige gener for omkringboende, da der udvises hensyn, og da der er god afstand til naboerne.

Problemer med støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af wrap, hø og halm samt ved kørsel på grusvej til ejendommen. Wrap vil blive opbevaret i plast på ejendommen. Håndteringen af både wrap og halm foregår dog med god afstand til naboerne.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støv- og lysgener, ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

⁵ P.t. bekendtgørelse nr. 1.770 af 28. november 2020 om kvalitetskrav til miljømålinger.

6.5 TRANSPORTER

Ansøgers redegørelse

Oversigt over transporter fremgår af nedenstående. Transporter er defineret som biler større end 3.500 kg og en transport er defineret som en til- og frakørsel. Alle transporter foregår i dagtimerne på hverdage.

Mødding afhentning: ca. 25 transporter/år.

Afhentning af døde dyr: ved behov - 1 gang om året.

Levering af foder: foder levers udelukkende med lastbil på paller, der bliver leveret 4 gange om året

Levering af wrap: 1-2 gange/per måned

Levering af bund til boks ca. 6 gange per år

Udover de opgjorte transporter, må det forventes, at der vil være et mindre antal transporter, med div. palle- og sækkevarer.

Kommunens vurdering

Ansøgers opgørelse over transporterne ovenfor er opgjort som antal transporter og ikke kørsler.

Det vil sige, f.eks. et læs leveret foder udgør én transport, selvom lastbilen kører to gange - først til ejendommen og efter aflæsning, fra ejendommen igen. Udover de opgjorte transporter, må det forventes, at der vil være et antal transporter med hestetransporter og trailer med affald til genbrugsplads.

I en miljøtilladelse skal kommunen vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. Med hensyn til transportgener kan en miljøtilladelse efter husdyrbrugloven primært regulere, hvilke af en ejendoms adgangsveje der skal anvendes ved transport til og fra bedriften (hvis der er flere), og at til- eller frakørsel skal ske på bestemte tidspunkter. Dette fremgår af husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, samt af afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet⁶.

Spørgsmål om for eksempel belastning og vedligeholdelse af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Kommunen vurderer, at mængden af transporter til og fra ejendommen er realistisk og på et niveau, der kan forventes af denne størrelse husdyrproduktion. Transporter i dette omfang vurderer kommunen ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Det er ligeledes kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til ejendommen vil kunne foregå uden at være til væsentlig gene for øvrige trafikanter og beboere i nærområdet.

⁶ For eksempel afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet af 12. juli 2019 - 18/09267. <https://mfkn.naevnenes-hus.dk/afgoerelse/0e93ac8a-177d-4be5-b3ab-b24ed3c5f035>

7. AFFALD OG RESSOURCER

7.1 AFFALD

Ansøgers redegørelse

Affald fra husdyrbruget, så som pap og papir samt wrap-plast afleveres på genbrugspladsen. Med anhænger på bil under 3.500 kg.

Der opbevares ikke medicin på ejendommen. Hvis der en sjælden gang behandles syge dyr, medbringer dyrlægen medicinen og tager den brugte emballage med retur.

Affaldet består primært af plastic fra wrap, papir, pap og plast fra emballering, lysstofrør fra stalde samt jern og metal. Affaldet (papir/pap/plast og plastdunke) opbevares i Stald 2 inden det afleveres på genbrugspladsen.

Kommunens vurdering

Bortskaffelse af døde dyr skal følge de generelle regler for dette. Bortskaffelse af affald skal følge kommunens affaldsregulativ for erhvervsaffald. Sorø Kommune vurderer, at opbevaring, håndtering og bortskaffelse af døde dyr og affald sker på miljømæssig forsvarlig måde. Ved de regelmæssige miljøtilsyn på ejendommen bliver håndteringen af affald gennemgået jævnfør de generelle bestemmelser, samt det til enhver tid gældende affaldsregulativ i Sorø Kommune. Håndteringen af affald omhandler både indretning af oplagene og bortskaffelse.

7.2 BRUGEN AF NATURRESSOURCER

Ansøgers redegørelse

Der drives ikke planteavl fra ejendommen. Der forefindes en minilæsser på husdyrbruget som benytter diesel som drivmiddel. Diesel bliver hentet på OK tanken i Stenlille i 10 l dunke efter behov. Der forefindes ingen tanke til olie, kemikalier eller brændstof.

Kommunens vurdering

Der drives ikke plantebrug fra husdyrbruget, og der er ikke olietanke på husdyrbruget. Der er således kommunens vurdering, at der ikke er behov for yderligere vilkår vedr. olie kemikalie håndtering og opbevaring.

Det er desuden kommunens vurdering, at det ikke er til ansøgers egen fordel, hvis der sker unødvendigt ressourceforbrug af vand eller el i forbindelse med husdyrbrugets produktion. Det vurderes endvidere, at det er vigtigt, at energi- og vandforbruget følges samtidig med at der til stadighed holdes fokus på nedbringelse af forbruget. En årlig aflæsning anses for værende minimum for at kunne følge udviklingen. Der skal som det øvrige ressourceforbrug, tilstræbes at løbende implementeres besparende foranstaltninger i driften.

Da der ifølge lovgivningen ikke er oplysningspligt vedr. forbruget på el og vand for et husdyrbrug af denne størrelse stiller kommunen ikke vilkår til dette. Det bør dog være i ansøgers egen interesse at følge forbruget, og kommunen opfordre kraftigt til kvartalsaflæsninger.

8. OFFENTLIGHED OG KLAGEVEJLEDNING

8.1 OFFENTLIGHED

Ejer af nabomatriklen mod øst blev den 21. marts 2022 partshørt vedr. dispensation til etablering af møddingsplads samt anvendelse af læskur 2 nærmere end 30 meter fra naboskel. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 2 uger. Der indkom ingen bemærkninger.

Orientering om udkast til miljøtilladelse blev den 6. april 2022 sendt til matrikulære naboer samt i høring hos ansøger selv. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 2 uger.

Der indkom følgende bemærkninger til udkastet fra tre naboer. Bemærkningerne fra de to omhandlede gener i form af:

- Lugt og fluer fra gødning på foldene særlig omkring foderhækkene,
- Støv fra kørsel på grus-indkørslen
- Støj fra maskiner til fodring i aften og nattetimerne.
- Løsgående heste

Bemærkningerne fra den tredje nabo indeholdt kommentar om: at rundbueteltene ikke pynter, og ikke ønskedes tættere på egen ejendom samt at eksisterende læhegn ikke ønskedes mindre.

Bemærkninger gav ikke anledning til justeringer af projektet. Kommunen fandt dog anledning til at præcisere husdyrgødningsbekendtgørelsens regler vedr. placering af fodertrug samt betydning af støjvilkårene for ansøger.

8.2 KLAGEVEJLEDNING

Ansøger selv kan klage⁷ over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. Klagen skal være modtaget senest 30. maj 2022 kl. 23.59.

Klageportalen findes på www.naevneneshus.dk. Du logger på med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på www.naevneneshus.dk. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Hvis der klages over tilladelsen, kan den ikke udnyttes før klagesagen er afgjort. Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan dog bestemme andet.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort jf. husdyrbruglovens § 90.

Der er til enhver tid aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

⁷ Lovbek. nr. 520 af 01.05.2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. kap. 7.

9. BILAG

9.1 BILAG 1 - OVERSIGT OVER VILKÅR

3.1.1. Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter, dyretyper og staldsystemer skal være i overensstemmelse med angivelserne i tabellen herunder.

Staldafsnit	Produktion	Staldsystem	Ansøgt produktionsareal m ²
Stald	Heste	Dybstrøelse	86
Stald 2	Heste	Dybstrøelse	150
Læskur	Heste	Dybstrøelse	54
Læskur 2	Heste	Dybstrøelse	41
Læskur 3	Heste	Dybstrøelse	40
Rundbuetelt 1	Heste	Dybstrøelse	36
Rundbuetelt 2	Heste	Dybstrøelse	36
Rundbuetelt 3	Heste	Dybstrøelse	36
Rundbuetelt 4	Heste	Dybstrøelse	36
Total			515

4.1.1 Til rundbueteltene skal der anvendes ikke-reflekterende materialer og farverne skal holdes i mørke jordfarver. Rundbueteltene skal desuden holdes ens i farver og materialer.

4.1.2 Der skal anvendes rene materialer til opbygning af ridebanen.

4.1.3 Der må ikke anvendes syntetiske materialer til belægning på ridebanen uden særskilt, forudgående tilladelse.

4.1.4 Belysning af ridebanen ikke må være højere end 1 meter over banen og skal være skråt nedadrettet.

4.1.5 Der må ikke etableres faste konstruktioner, som eksempelvis dommertårne og/eller tribuner ved ridebanen.

4.1.6 Eventuelt træhegn omkring banen skal holdes i mørke jordfarver, hvis de bliver malet.

4.1.7 Overskudsjorden skal udjævnes på ejendommen i et jævnt lag på under 0,5 m.

6.1.1. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at produktionsareal samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, og at fodringssystemer holdes rene.

6.3.1 Støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden, må på intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Maksværdi (LpAmax)	22-07	-	55

Støjvilkår omfatter al støj fra virksomheden - det vil sige også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder derfor al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsbedriften på ejendommens bygningsparcel, og ikke støj fra for eksempel markdriften.

- 6.3.2 Såfremt kommunen bestemmer, at overholdelse af grænseværdierne for støj skal dokumenteres, skal målinger/beregninger udføres efter gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/-institut, der er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

SORØ
KOMMUNE